

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-2024

(skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Metody specjalne – terapia manualna
Kod przedmiotu	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Poziom kształcenia	Studia jednolite magisterskie
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Niestacjonarne
Rok i semestr studiów	IV rok, 9 semestr
Rodzaj przedmiotu	Podstawy fizjoterapii
Język wykładowy	Polski
Koordinator	Dr Adrian Kuźdżał
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Grzegorz Magoń Mgr Ewa Świętojańska

* - zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	GN	Liczba pkt ECTS
-	-	-	40	-	-	-	20	2

1.3. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Opanowanie treści przedmiotów: Anatomia, Biomechanika stosowana i kliniczna, Masaż Leczniczy oraz Diagnostyka w fizjoterapii i Podstawy Terapii Manualnej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C1	Poznanie zasad doboru technik terapii manualnej wykonywanych na kręgosłupie w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta
C2	Poznanie teoretycznych, metodycznych i praktycznych wybranych elementów terapii manualnej kręgosłupa
C3	Poznanie wskazań i przeciwwskazań do wykonywania terapii manualnej na kręgosłupie
C4	Zdobycie umiejętności planowania, doboru oraz wykonania zaawansowanych technik terapii manualnej kręgosłupa z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej oraz zaawansowanych technik manualnych

C5	Zapoznanie studentów z umiejętnościami analizy piśmiennictwa z tematyki zagadnień realizowanych na zajęciach.
----	---

3.2 EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna zasady doboru środków, form i technik manualnych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta	C.W5.
EK_02	Zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy terapii manualnej	C.W7.
EK_03	Zna wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej	C.W8.
EK_04	Potrafi zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu terapii manualnej	C.U8.
EK_05	Potrafi obsługiwać i stosować urządzenia/przybory wykorzystywane w terapii manualnej oraz w specjalnych metodach fizjoterapii.	C.U9.
EK_06	Potrafi wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu terapii manualnej	C.U10.
EK_07	Potrafi wyciągać wnioski z badań naukowych i własnych obserwacji	C.U18.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych

Treści merytoryczne
Ćwiczenia organizacyjne. Podanie zasad, form i warunków zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie tematyki ćwiczeń realizowanych w bieżącym semestrze oraz pozycji piśmiennictwa wymaganego do realizacji tematu. Wprowadzenie do specjalistycznych metod z terapii manualnej i mobilizacji.
Diagnostyka i leczenie dysfunkcji ruchowych stawów krzyżowo-biodrowych, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych.
Diagnostyka i leczenie dolegliwości bólowych stawów krzyżowo-biodrowych, wskazania, przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Diagnostyka i leczenie dysfunkcji ruchowych odcinka lędźwiowego kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Diagnostyka i leczenie dyskopatii odcinka lędźwiowego kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Diagnostyka i leczenie dysfunkcji ruchowych odcinka piersiowego kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.

Diagnostyka i leczenie dyskopatii odcinka piersiowego kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Diagnostyka i leczenie dysfunkcji ruchowych odcinka szyjny kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Diagnostyka i leczenie dyskopatii odcinka szyjny kręgosłupa, wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii manualnej, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów do terapii manualnej i z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Analiza badań naukowych.
Metody terapii punktów spustowych. Wskazania i przeciwwskazania. Teoretyczne, metodyczne i praktyczne wybrane elementy terapii punktów spustowych, zasady doboru odpowiednich technik, wykonanie zaplanowanych technik z wykorzystaniem przyborów z wykorzystaniem zaawansowanych technik manualnych. Elementy diagnostyki funkcjonalnej w terapii manualnej kręgosłupa, m.in.: sEMG mięśni kręgosłupa, inklinometryczne badanie ruchomości kręgosłupa. Analiza badań naukowych.
Zaliczenie

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Ćwiczenia laboratoryjne: praca w parach (symulacje pacjent/terapeuta), praca w grupach, analizy studium przypadku, rozwiązywanie zadań, dyskusje.

Praca własna: analiza literatury przedmiotu

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01, EK_02, EK_03	Kolokwium pisemne z pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru i/lub z otwartymi problemowymi lub kolokwium ustne.	ĆW.
EK_04, EK_05, EK_06	Zaliczenie praktyczne	ĆW.
EK_07	Analiza piśmiennictwa- przygotowanie streszczenia	ĆW.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Ćwiczenia laboratoryjne: Ocena wiedzy (EK_01, EK_02, EK_03)</p> <p>Możliwe „wejściówki” z 2 ostatnich zajęć. Kolokwium pisemne z pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru i/lub z otwartymi problemowymi lub kolokwium ustne.</p> <p>5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%</p> <p>Ocena umiejętności (EK_04, EK_05, EK_06):</p>
--

Zaliczenie praktyczne: przygotowanie i przeprowadzenie badania oraz terapii kręgosłupa wg materiału objętego programem zajęć w semestrze.

5.0 – student samodzielnie, prawidłowo pod względem merytorycznym i metodycznym przygotowuje i przeprowadza badanie i terapię odcinka kręgosłupa wybranego przez prowadzącego, nie wymaga żadnych uwag prowadzącego.

4.5 – student samodzielnie, poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym przygotowuje i przeprowadza badanie i terapię odcinka kręgosłupa wybranego przez prowadzącego, wymaga drobnych uwag prowadzącego, głównie natury technicznej do prowadzonego pokazu.

4.0 – student samodzielnie, poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym przygotowuje i przeprowadza badanie i terapię odcinka kręgosłupa wybranego przez prowadzącego, wymaga niewielkiej pomocy prowadzącego pod względem technicznym oraz metodycznym do prowadzonego pokazu.

3.5 - student samodzielnie, poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym przygotowuje badanie i terapię odcinka kręgosłupa wybranego przez prowadzącego, a następnie przeprowadza je z umiarkowaną pomocą prowadzącego pod względem technicznym oraz metodycznym.

3.0 – student samodzielnie przygotowuje badanie i terapię odcinka kręgosłupa wybranego przez prowadzącego, pokaz wymaga korekty ze strony prowadzącego, a następnie przeprowadza pokaz wymagając umiarkowanej pomocy prowadzącego pod względem technicznym oraz metodycznym.

2.0 – student nie potrafi samodzielnie przygotować badania i terapii wybranego odcinka kręgosłupa i/lub prawidłowo je przeprowadzić mimo pomocy prowadzącego.

Ocena umiejętności (EK_07):

Warunkiem zaliczenia jest wyszukanie w bazach bibliograficznych minimum 3 artykułów badawczych (oryginalnych) na zadany temat i samodzielne przygotowanie krótkiego streszczenia wyszukanych artykułów.

ZAL – student wyszukał i przeanalizował min. 3 artykuły naukowe na zadany temat. Potrafi wyciągać wnioski z badań naukowych i własnych obserwacji. Jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji.

NZAL - student nie wyszukał i nie przeanalizował 3 artykułów badawczych (lub wyszukał i przeanalizował mniej niż 3 artykuły naukowe) na zadany temat. Nie potrafi wyciągać wniosków z badań naukowych i własnych obserwacji. Nie jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji.

Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy z ustanowionych efektów uczenia się.

Ocenę końcową z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna z ocen częściowych.

Istnieje możliwość zmiany formy zajęć oraz zaliczeń: kontaktowa / zdalna / hybrydowa zależnie od bieżącej sytuacji epidemicznej i po uzyskaniu zgody kierownika kierunku.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	40
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	18

SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Nicola J. Petty: Badanie i ocena narządu ruchu, Elsevier Urban&Partner 2010r.
2. A.I. Kapandji: Anatomia Funkcjonalna Stawów Tom 3 Kręgosłup i głowa. Elsevier Urban&Partner 2013r
3. Buckup K.: Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. PZWL, Warszawa, 2005r.
4. R. McKenzie: Wylecz swoje plecy, M-Media 2010r.
5. Arkuszewski Z.: Podręcznik Medycyny Manualnej – miednica, kręgosłup lędźwiowy, piersiowy, żebra. Elipsa-JAIM, Kraków 2006r.

Literatura uzupełniająca:

1. P. Westerhuis, R. Weisner: Wzorce kliniczne w terapii manualnej, Wydawnictwo Ortokursy 2019r.
2. Stodolny J.: Choroba przeciążeniowa kręgosłupa. ZL- Natura, Kielce, 2000r.
3. Hartman L.: Podręcznik technik osteopatycznych. Wyd. ZL-Natura, Kielce 2000r.
4. Lewit K.: Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu. Wyd. ZL-Natura, Kielce, 2001r.
5. M. Adams, N. Bogduk, K. Burton, P. Dolan: Biomechanika Bólu Kręgosłupa, DB Publishing 2010r
6. Czasopismo „Physiotherapy Review” (do 2019 roku wydawane jako „Medycyna Manualna” - kwartalnik PTMM Polskiego Towarzystwa Medycyny Manualnej). Kwartalnik Krajowej Izby Fizjoterapeutów (KIF), redaktor prowadzący dr Adrian Kuźdzał
7. **Kuźdzał A.**, Kłoda Z., Wroński Z. Mobility of the Cervical Spine in Women with Headaches. PTrev 2021; vol 25 (2) 16-25
8. Westerhuis P., Wiesner R. Clinical Patterns in Manual Therapy. Thieme / IMTA 2015
9. Groeneweg R, van Assen L, Kropman H, et al. Manual therapy compared with physical therapy in patients with non-specific neck pain: a randomized controlled trial. Chiropr Man Therap. 2017;25:12. Published 2017 Apr 28. doi:10.1186/s12998-017-0141-3
10. Donald A. Neumann. Kinesiology of the Musculoskeletal System Foundations for Rehabilitation. Mosby 2016.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej